

GRATIA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen.net)

Betekenis

Latijnse naam:

- 1] 'bevalligheid', 'lieftalligheid', 'gratie';
  - 2] in christelijke samenhang: 'genade', 'gratis geschenk' ('gratia' komt van dezelfde stam als 'gratis').
- *

Naam ontleend aan een eretitel van Maria: **Maria Mater Gratiae** (Maria, Moeder van alle Genade); herinnering aan de begroeting van de aartsengel Gabriël, toen hij Maria de geboorte van Jezus kwam aankondigen: "Ave Maria, gratia plena..." (= "Wees gegroet Maria, vol van genade...").

Van deze toevoeging kan de naam **Gratia** afgeleid zijn, plus de varianten.

Feest 9 juni.

*

Probus (ook **Propus**) van **Cornwall** en **Gratia** (ook **Grace**), kluizenaars(?) en geloofsverkondigers(?); + **6e(?) eeuw.**

Feest 5 april & 2e zondag juli (Probus) & 23 september (Gratia)

Van beide heiligen is alleen bekend dat ze in Cornwall van oudsher een kerk hadden die aan elk van beiden was toegewijd. Aldus oude heiligenlijsten. Wie zij waren en waarin hun heiligheid zou hebben bestaan, blijft volslagen duister. De plaatselijke overlevering meent te weten dat zij in de vroege middeleeuwen er het christelijk geloof hebben gebracht.

De traditie maakte van hen man en vrouw. Men meent zelfs dat zij de verpersoonlijking zijn geworden van een gebed: "*Jezus, luister naar het gebed van uw volk en zend ons genade (grace) en deugd (probus).*"

Hun verering is klaarblijkelijk beperkt gebleven tot Cornwall. Daar dankt het plaatsje Probus zijn naam aan de heilige.

*

Gratia (ook **Gratiella** of **Graziella**; oorspronkelijk **Zaïda**) van Alcira, Spanje; kloosterlinge & martelares onder de Moren, tezamen met haar broer **Bernardus** (oorspronkelijk **Ahmed**) en haar zus **Maria** (oorspronkelijk **Zoraïda**); † **1180**; **feest 21 augustus.**

Zij stamden uit een mohammedaans milieu. Oorspronkelijk heetten zij Ahmed, Zaida en Zoraïda. Zij hadden nog één broer: de oudste; hij heette naar hun vader: Almanzorius. Deze Almanzorius was erfgenaam van de bezittingen en de functies van zijn vader.

Ahmed ving op een dag prachtige gezangen op; het waren geen hemelse gezangen, maar het scheelde toch niet veel. Bij nader onderzoek bleken ze afkomstig te zijn uit een nabijgelegen cisterciënzer klooster. Na lang wikken en wegen besloot hij christen te worden en zich bij die monniken met hun gezang aan te sluiten. Van toen af aan noemde hij zich Bernardus, naar de stichter van de orde, Bernardus van Clairvaux.

Bernardus' inspirerende voorbeeld van christelijke deugd en naastenliefde had zo'n sterke aantrekkingskracht dat hij ook zijn zusjes wist over te halen om zich tot Christus te bekeren. Omdat hij intussen priester was gewijd, mocht hij ze zelf dopen. Zij kozen veelbetekenende namen: Zoraïda werd Gratia (= 'genade') gedoopt en Zaida Maria, naar de moeder van de Heer, de moeder van alle genade.

Dit ging echter hun oudste broer te ver. Hij was verantwoordelijk voor het welzijn van de familie, en dit kon hij niet zien als een ontwikkeling ten goede. Hij riep zijn jongere broer ter verantwoording. Deze bezwoer hem dat hij niets van hem had afgepakt; integendeel, alles waar hij als jongste nog eventueel rechten op kon doen gelden, stond hij bij deze aan zijn oudste broer af. Dat kon je toch wel een ontwikkeling ten goede noemen.

Maar Almanzorius junior voelde zich in de maling genomen en dreigde zijn broer dat het slecht met hem zou aflopen als hij niet terugkeerde tot Mohammed, het geloof waarin zij samen van jongsaf aan waren grootgebracht. Toen hij merkte dat hij voor dovemansoren sprak, liet hij zijn broer ombrengen door hem vast te spijkeren aan een boom.

Nu hoopte hij dat zijn zusjes tot andere gedachten zouden komen, en wel terug zouden keren tot het geloof van Mohammed. Maar zij toonden zich zo mogelijk nog standvastiger dan hun broer die hun in de dood was voorgedaan. Almanzorius stelde hun allerlei vreselijke martelingen in het vooruitzicht, als ze niet zouden toegeven in de hoop dat ze zich uit angst voor de pijn zouden laten vermurwen. Maar zij waren intussen zo vertrouwd geraakt met Christus dat zelfs pijn hen niet meer kon afschrikken. Het eindigde ermee dat zij hetzelfde lot ondergingen als hun broer: zij werden onthoofd.